

19.1.2026

פרק – 219 סליקת חנ"י¹

1. כללי

פרק זה חל על בנקים שהינם בעלי רישיון מטעם משרד הכלכלה - מנהל יהלומים, אבני חן ותכשיטים – הפיקוח על היהלומים, להחזיק, לשמור לאחסן ולהעביר יהלומים לשם הובלתם בלבד, ואשר מעניקים ללקוחותיהם בענף היהלומים שירותים בנקאיים באמצעות סניפיהם, השוכנים במתחם בורסת היהלומים ברמת-גן (להלן: סניפי היהלומים)².

פרק זה מסדיר ביצוע הסליקה של שיקים, הנקובים בדולר ארה"ב בלבד, בין סניפי לקוחות היהלומים לבין עצמם. אין באמור בפרק זה כדי למנוע מבנק לסלוק ממסרים המשוכים על חשבונות סניפי היהלומים במסלקת השיקים לפי כללי המסלקה.

2. הגדרות

שיק, כהגדרתו בפקודת השטרות [נוסח חדש], הערוך כמפורט בפרק זה, ובלבד שסכומו נקוב בדולר ארה"ב בלבד, והוא משוך על סניף יהלומים ומוצג על ידי סניף יהלומים של בנק אחר.	"ממסר"
כאמור בפרק 201 (א)(1) לכללי המסלקה.	"יום עסקים בנקאי"
ערבי חג; חול המועד ³	"ימים קצרים"
יום עסקים בנקאי שבו מבוצעים זיכויים וחייבים בחשבונות לקוחות הבנקים במטבע חוץ מסוג דולר ארה"ב.	"יום עסקים במט"ח"
בנק באמצעות סניף היהלומים שלו, המציג לבנק המקבל ממסר.	"בנק מציג"
בנק באמצעות סניף היהלומים שלו, שעליו משוך הממסר.	"בנק מקבל"
תום המושב השלישי בימי חול במועדי הסליקה או תום המושב השני. במועדי הסליקה בימים קצרים (כאמור בסעיף 4 להלן) ביום העסקים במט"ח שבו בוצעה סליקת ממסרים בסניפי היהלומים.	"המועד הקובע"
הודעה או בקשה המבוצעים בכתב, במסירה אישית או בפקסימיליה שקבלתה תאושר טלפונית.	"הודעה" או "בקשה"

¹ עודכן על פי חוזר מ/ 970 מיום 27 במאי 2015
² שמות הבנקים להם יש סניפי יהלומים מופיעים בנספח 308 לכללי המסלקה.
³ עודכן על פי חוזר מ/ 1007 ביום 7 בדצמבר, 2025

19.1.2026

בנק שהינו בעל רישיון מטעם משרד הכלכלה - מנהל יהלומים, אבני חן ותכשיטים – הפיקוח על היהלומים, להחזיק, לשמור לאחסן ולהעביר יהלומים לשם הובלתם בלבד.	"בנק"
בנק אשר מעניק ללקוחותיו בענף היהלומים שירותים בנקאיים באמצעות סניפיו השוכנים במתחם בורסת היהלומים ברמת-גן.	"סניף יהלומים"

3. תחולה

הנהלים של כללי המסלקה, יחולו על סליקת הממסרים בכפיפות לאמור בפרק זה, וכל עוד אין סתירה בין האמור בפרק זה לפרקים האחרים.

4. מועדי הסליקה

סליקת ממסרים תבוצע בכל יום עסקים בנקאי (ראה פרק 201 לכללי המסלקה), בשלושה מושבים כדלקמן:

(להלן "ימים קצרים")	ימי חול (א'-ה')	
הצגת ממסרים 09:30-11:00	הצגת ממסרים 09:30-10:30	מושב ראשון
החזרת ממסרים עד לשעה 12:00	הצגת ממסרים 12:00-13:00	מושב שני
-----	החזרת ממסרים עד לשעה 14:30	מושב שלישי

5. הכנת הממסרים לסליקה

בנק מציג יבצע את הפעולות הבאות:

- א. ימין את הממסרים לפי הבנקים הנמשכים.
- ב. יטביע על כל ממסר חותמת הנושאת את שמו ואת תאריך של יום הצגת הממסר לבנק המקבל.
- ג. יסכם בסרט סיכום כל קבוצת ממסרים לכל בנק מקבל, ויצרף את הסרט לכל חבילה מתאימה.⁴

⁴ עודכן על פי חוזר מ/1007 ביום 7 בדצמבר, 2025

19.1.2026

ד. ימלא טופס מס' 430 והעתק נוסף שלו, אשר יכלול את סכום הממסרים המוצגים על ידו בכל חבילה, ויצרף אותו לסרט הסיכום.

6. ניהול הסליקה וההתחשבנות

6.1. הצגת הממסרים

בנק מציג יציג לבנק המקבל את הממסרים באמצעות סבב בלדרות בין סניפי היהלומים. סבב הבלדרות יכלול את כל החומר הרלוונטי כאמור בסעיף 5, לרבות כתבי שיפוי וכיו"ב.

6.2. קבלת הממסרים על ידי הבנק המקבל

בנק מקבל יאשר לבלדר בחותמת "נתקבל", ע"ג העתק טופס מס' 430, את קבלת הממסרים. החותמת תהווה אסמכתא לצורך קביעת יום ערך קבלת הממסרים בבנק המקבל לפי מועד קבלת הממסרים כמפורט להלן:

א. לעניין ממסרים שיגיעו לבנק המקבל ביום עסקים במט"ח עד לתום המושב השני בימי חול ועד לתום המושב הראשון בימים קצרים (עד השעה 13:00 בימי חול ובימים קצרים עד שעה 11:00) בצירוף טופס 430 החתום בחותמת "נתקבל" של אותו יום, ומועד קבלת ממסרים בבנק המקבל יהיה תאריך החותמת.

ב. לא תתבצע הצגת ממסרים לאחר תום המושב השני בימי חול ותום המושב הראשון בימים קצרים (כלומר, לאחר השעה 13:00 בימי חול, לאחר השעה 11:00 בימים קצרים). במקרים חריגים, ובכפוף להסכמה באמצעות חותמת "נתקבל" על טופס 430 מאת הבנק המקבל⁵, ניתן יהיה להציג ממסרים באותו יום עסקים במט"ח גם מעבר לשעה 13:00 (ובימים קצרים - מעבר לשעה 11:00). דינו של ממסר שהוצג כאמור, לכל-דבר-ועניין, יהיה כדינו של ממסר שהוצג לפני השעה 13:00 (ובימים קצרים לפני השעה 11:00).

קבלת הממסר בבנק המקבל בצירוף טופס 430 החתום בחותמת "נתקבל", תחשב כהסכמה מצד הבנק המקבל, לעניין סעיף זה.

ג. בנק מקבל אשר אינו נכון לכבד ממסר שהוצג לו על-ידי בנק מציג, יחזיר את הממסר באותו יום עסקים במט"ח בו הוצג, ולא יאוחר מתום המושב השלישי בימי חול, או מתום המושב השני בימים קצרים.

⁵ עודכן על פי חוזר מ/1008 ביום 19 בינואר, 2026

19.1.2026

6.3. התחשבנות ומועדי זיכוי

- א.** בתום המושב השלישי בימי חול או המושב השני בימים קצרים באותו יום עסקים במט"ח בו נתקבלו הממסרים בבנק המקבל, יערוך כל אחד מסניפי היהלומים תחשיב פנימי של הסכומים שבהם הוא מחייב את כל אחד מסניפי היהלומים האחרים למול הסכומים שבהם הוא אמור להיות מזוכה על-ידי כל אחד מהם, באותו יום עסקים במט"ח.
- ב.** התחשיב כאמור יורכב מסכומי הממסרים שאושרו לתשלום על-ידי הבנק המקבל, מסכומי הממסרים שלא אושרו לתשלום על-ידו, ומסכומי הממסרים שהוצגו על ידו לבנק המקבל.
- ג.** הסליקה תתבצע בסכום ההפרש שבין הסכומים שאמורים להתקבל בכל אחד מסניפי היהלומים לבין הסכומים שעליהם לשלם ליתר סניפי היהלומים, והכל בגין הממסרים שאושרו לתשלום על ידי סניפי היהלומים באותו יום עסקים במט"ח.
- ההפרש כאמור (חיוב או זיכוי) יועבר בין סניפי היהלומים באמצעות העברת כספים במערכת הסוויפט. ההתחשבנות בין סניפי היהלומים תבוצע באותו יום עסקים במט"ח, ואילו התחשבנות שתבוצע באמצעות סוויפט תישא את ערך יום העסקים הבא במט"ח. זיכוי הלקוח בגין העברת הממסרים יישא יום ערך בהתאם להסכם שבין הבנק ללקוח.

6.4. החזרות

- א.** אם סניף יהלומים אינו נכון לכבד ממסר אשר הוצג לו במהלך הליך סליקה זה, מאחת הסיבות המפורטות בנספח 305 (סיבות החזרה) לכללי המסלוקה, הוא נדרש להחזירו לבנק המציג תוך ציון סיבת ההחזרה. בנק מקבל שאינו נכון לכבד ממסר מחמת "אין כיסוי מספיק" או "נתקבלה הוראת ביטול", בין כסיבה יחידה ובין כסיבה נוספת לאי הכיבוד, יציין סיבה זו בהודעת ההחזרה.
- ב.** סניף יהלומים רשאי להחזיר ממסר עד למועד הקובע.
- ג.** הודעות על דחיית המועד הקובע להחזרת ממסרים במקרים חריגים, תועברנה בין סניפי היהלומים בדרך המפורטת בסעיף 7 להלן.

6.5. אי התאמות בהצגה

6.5.1. ממסר חסר

- א.** אבד ממסר, ניתן יהיה למסור כתב שיפוי חתום חלף הממסר או את הממסר עצמו במידה ויימצא. כתב השיפוי ייערך בנוסח המפורט בנספח 312 וייחתם על-ידי מנהל מוסמך של הבנק המציג.

19.1.2026

ב. בנק מקבל המקבל ממסרים לסליקה המלווים בטופס מס' 430 ללא הממסר וללא כתב שיפוי, יודיע על הליקוי לבנק המציג באותו יום, מיד עם היוודע לו הדבר ולפני המועד הקובע, ויגרע. סכומו מטופס מס' 430.

6.5.2. ממסר עודף

א. בנק מקבל המקבל ממסר עודף, שאינו מיועד לו ושאינו כלול בטופס מס' 430, יודיע על כך לבנק המציג, באותו יום, מיד עם היוודע לו הדבר ולפני המועד הקובע ויודיע לו על השבת הממסר העודף.

ב. בנק מקבל המקבל ממסר עודף המיועד לו, ואשר אינו כלול בדרישת התשלום, יודיע על הליקוי לבנק המציג באותו יום, מיד עם היוודע לו הדבר ולפני המועד הקובע וידרוש מהבנק. המציג, שיציג לו את הממסר העודף באמצעות טופס מס' 430.

6.5.3. אי התאמות בסכום⁶

בנק מקבל, המקבל ממסר שסכומו אינו זהה לסכום בטופס מס' 430, יודיע טלפונית⁷ לבנק המוסר באותו יום, לפני המועד הקובע, שאין התאמה לשיק המקורי וכי הזיכוי הכולל או ההחזרה יבוצעו על-פי סכום הממסר המקורי.

6.5.4. ביטול הצגת ממסר שהוצג לפירעון

בנק מציג רשאי לבקש מבנק מקבל, באותו יום ולפני המועד הקובע, את השבתו של הממסר, ללא טופס החזרה. הבנק המקבל ישיב את הממסר כמבוקש, עד המועד הקובע, ויגרע אותו מטופס מס' 430 שהציג לו הבנק המציג.

7. דחיית המועד הקובע להחזרת ממסרים במקרים חריגים

7.1. במקרים חריגים, יהא רשאי כל בנק מקבל להודיע ליתר סניפי היהלומים, באותו יום עסקים במט"ח בו נתקבלו על ידו הממסרים ולפני המועד הקובע, על דחיית המועד הקובע להחזרת הממסרים. סניפי היהלומים יפעלו בהתאם להודעה כאמור, ובלבד שדחיית המועד הקובע לא תעלה על שעה. הודעה כאמור יכול ותהיה בעל פה.

7.2. באותם מקרים שבהם רוצה בנק מקבל לדחות את המועד הקובע מעבר לשעה כאמור לעיל, יפנה אותו בנק מקבל ליתר סניפי היהלומים בבקשה לדחייה נוספת של המועד הקובע לאותו יום בצירוף טופס

⁶ עודכן על פי חוזר מ/1007 ביום 7 בדצמבר, 2025

⁷ עודכן על פי חוזר מ/1008 ביום 19 בינואר, 2026

19.1.2026

הודעה. דחייה כאמור תהא כפופה להסכמת כל סניפי היהלומים של הבנקים האחרים על גבי טופס ההודעה.

7.3. במקרים שבהם הדחייה במועד הקובע מתבקשת עקב תקלה במערכות המחשב של סניף היהלומים מבקש הדחייה או עקב הפסקת חשמל, שביתה או השבתה, או בגין אירוע כוח עליון (להלן יחד: "האירוע המסכל"), ולאחר שסניף היהלומים שבו התרחש האירוע המסכל נקט אמצעים סבירים למנוע את האירוע המסכל, יסכימו יתר סניפי היהלומים לדחייה כאמור עד לשעה 16:00 באותו יום (ואם מדובר בערב חג⁸, עד לשעה 12:00 באותו יום). לאחר המועד הנ"ל, תשוב ותתבצע סליקה בין יתר סניפי היהלומים לבין עצמם (ללא סניף היהלומים מבקש הדחייה) בהתאם להוראות הסכם זה, ובפרט באשר למושבי הסליקה; ואילו הסליקה בין יתר סניפי היהלומים לבין סניף היהלומים מבקש הדחייה, תשוב ותתבצע עם סיום האירוע המסכל.

8. הקדמת המועד הקובע להחזרת ממסרים במקרים חריגים

במקרים חריגים שבהם רוצה בנק מקבל להקדים את המועד הקובע בשונה מהמועד הקובע בהסכם זה, יפנה אותו בנק מקבל ליתר סניפי היהלומים בבקשה להקדמת המועד הקובע לאותו יום. הקדמה כאמור תהיה כפופה להסכמת כל סניפי היהלומים של הבנקים האחרים. הסכמה כאמור יכולה ותהיה בעל פה.

9. הצטרפות ויציאת בנק מסליקה לפי פרק זה

בנק המבקש להצטרף או לצאת מסליקה לפי פרק זה, יהיה כפוף לתנאים המופיעים בכללי המסלקה ובפרק זה.⁹

10. ועדת משנה קבועה לנושאי חנ"י

בוועדת המשנה לנושאי חנ"י יהיו נציגים מכל הבנקים להם יש סניפי יהלומים.

⁸ עודכן על פי חוזר מ/1007 ביום 08 בדצמבר, 2025

⁹ עודכן על פי חוזר מ/1008 ביום 19 בינואר, 2026